

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Hortulus Biblico-Moralis Et Asceticus

Pappus von Tratzberg, Franz

Ulm, 1725

Doctrina 2. Desumpta ex cap. 3. lib. 1. Machab. in quo describitur
fortissimi Judæ Victoria de Apollonio & Serone.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61252](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61252)

in ictu oculi consumit. Ex primo valculo discat Imperator nosse se ipsum, in cineres & ossa resolvendum more aliorum hominum, ex altero diem Judicii cogitare, quò repentinò incendio totus resolveretur mundus. Si spectaculum isthoc suis præfixisset oculis, & attentà mente considerasset *Antiochus* iste, illustris filius *Antiochi Regis*, non in tantam surrexisset audaciam, ut sacrilegas manus intulisset sacris vasibus Templi Jerosolymitani, non tot igni tradidisset domus, non in barbaram captivitatem tot mulieres cum prolibus abduxisset; ut taceam alia immanitatis impietatisque trophæa, quæ ubique locorum teste S. Scripturâ v. 23. citati cap. erexit, toti dominaturus orbi. Indulgendum tamen est *Antiocho*: quòd sine ulla mortis memoria tam abominandam & crudelem duxerit vitam. Barbarus erat; & hinc quod maternò biberat cum lacte, moribus eructabat. Sed quam veniam merebuntur Reges & Principes, à Christianis parentibus nati & educati, divinîs legibus imbuti, mille exemplis excitati, si & illi rejectâ penitens salubri mortis memoriâ pecorum more vivant, ipsis etiam Barbaris deteriora patrantes crimina? adeò, ut Sancta Mater Ecclesia verbis *Matthathie* exclamare inter lacrymas cogatur v. 7. capitis 2. *Va mihi: ut quid nata sum videre contritionem Populi mei!*

Doctrina 2.

Desumpta ex cap. 3. libri 1. Machab. in quo describitur fortissimi Juda Victoria de Apollonio & Serone &c.

N.417. *Considera*: **Q**uanta fortitudo & potentia vivat in exercitu, quinon armorum robore, aut hominum bellantium copiâ, sed Dei solius fiduciâ armatur. Pauci enim sub *Juda Machabæo* contra hostes penè innumeros in aciem egressi viri: cum Ducis sui hortatu spem firmam de adiutorio Dei concepissent, eò impetu in hostile agmen inveci sunt, ut teste S. Scripturâ citatò cap. *Contritus sit Seron, & exercitus ejus in conspectu ejus*. Sic eventus probavit: verissimâ existisse verba, quibus *Judas* milites suos reddidit animolos asserens hîc v. 19. *Non est differentia in conspectu Dei Cæli, liberare in multis & in paucis: quoniam non in multitudine exercitus Victoria, sed de Cælo fortitudo est. Quid quæso prodest bellica virtus, Deo manum adiutricem retrahente? non enim teste regiô Prophetâ, salvatur Rex per multam virtutem, &*
gigas

gigas non salvabitur in multitudine virtutis sue. Quid prodest in pugna equus, quando Deus non dirigit frænum? fallax equus ad salutem, in abundantia autem virtutis sue non salvabitur. Quid profunt in prælio hastæ, quando Deus ærea opponit scuta? quid emissi profunt in certamine globi, quando Deus eis eripit lædendi virtutem? Alphonfus Arragonum Rex filio suo contra Florentinos exercitum ducenti, hoc documentum dedisse legitur apud Panormit. lib. 3. de rebus Alphonf. *Victoria mihi crede non hominum disciplinis aut industriâ paratur, sed Dei optimi Bonitate & arbitrio.* Tempore Urbani II. in bello à Papa contra Turcas indicto, cum Antiochiæ eò angustiarum venissent Christiani, ut ingenti hostium agmine vallati, de omnium vita actum esse crederent; fiducia salutis in solum Deum positâ, invenere lanceam, quâ latus Christi è cruce pendentis fuerat transfossus; hanc postquam parvulæ cohorti in hostem eunti prætulerunt, tantam in eis stragem edidère, ut centum millia Turcarum in acie ceciderint. Ita testatur Paulus Æmil. lib. 4. hist. franc. sin autem tam prosperò eventu certant illi, qui divinâ armati fiducia in materiali decertant prælio, quid ages o Christiane! qui diu noctuque fortissimos adversum te insurgere cernis hostes? nonne propria caro innumeris penè insultibus te impetit? & quomodo triumphum de ea canes, nisi Dominus supponat manum suam? est non diffiteor insigne servandæ Castitatis scutum sensuum mortificatio, quò usa fuerat Sponsa Cantico- rum 4. exclamans: *Vadam ad montem myrrhe & ad collem thuris.* quò pariter usi sunt multi eximie puritatis viri. At tam forte non est, ut quandoque Veneris tela non penetrent; docuere illud lapsus Eremitarum, mortificationis diuturnò exercitiò celebrium, quorum alibi jam memini. Non nego: jejunium extinguere ardorem libidinis, castitatis verò lumen accendere teste S. Augustinò in Serm. de jejun. at per illud non tam frigida redduntur membra humani corporis, ut non quandoque à face nigri illius pueruli ignem concipiant. Non inficias eò fugam esse bonum castitatis præsidium, multorum exemplò probatum, at quis nescit: etiam in antris & speluncis cecidisse fortissimos Athletas, dum insidias hominum fugiendò, & vitandò commercia, carnem effugere non poterant. Sunt plura alia, ab Ascetis præscribi solita, tuendæ castitatis & debellandæ Veneris arma, quibus tamen omnibus præponderat firma in Deum fiducia: testatur enim sapiens: continentiam solò Datore Deò à se servatum

iri, & Gentium Doctor cum carne sua in arenam descensurus, id primò locò habuit, ut ter Dominum rogaret, ejus ope nixus. Planè hoc in bello tutiores nunquam erimus, quàm si dormierimus in thalamo divinæ fiduciæ: hinc S. Franciscus molestâ tentatione vexatus, intendens Orationi cum lacrymis, è Cœlo vocem excipit Wadingò teste hæc verba ferentem: *Francisce! si habueris fidem ut granum synapis, & dixeris monti, ut transeat, transibit.* Reposuit ille: quisnam Domine mons iste? responsum accepit: *mons est tentatio.* Quò auditò ille repetens lacrymas, exclamat: *Fiat mihi Domine sicut dixisti.* & statim sublata omni tentatione quievit. Regius Vates profitetur: se solò spei divinæ gladiò provisum, omnium tentationum cuneos penetrâsse securum. Ita ille Psal. 17. *Quoniam in te eripiar à tentatione, & in Deo meo transgrediar murum.* Erat haud dubiè gravissimus labor Sponsæ, ascendere de deserto, innumeris ut credo tentationum spinis velut armis obsito: & tamen superatis illis omnibus ascendit velociter atque feliciter, deliciis adhuc affluens, ea solùm de causa, quòd innixa sit super dilectum suum. Hoc factum expendens S. Bernardus ait: *Frustra Sponsa nititur, si non innitatur.* Omnia possible sunt innitenti super eum, qui omnia potest. Ergo & tu Christiane Lector: ut ab hoste intestino invasus, ad palmam & coronam enitaris, innitere super Deum tuum, dicens cum fidelissimo Dei servo Juda: *Sicut fuerit in Cœlo voluntas (quæ utique semper prompta est ad ferenda auxilia, in te firmam spem ponentibus) sic fiat.* Versu ult. capituli citati.

Doctrina 3.

Desumpta ex cap. 4. libri 1. Machabaorum, in quo describuntur Juda Victoria de Gorgia & Lysia obtenta. Zelus in restaurando Templo.

N. 418. *Confidera:* Judam, qui confessio interpretatur, postquam tam insignia de superatis hostibus erexit trophæa, ad restaurandum Templum se totum convertisse: ut sic doceat posteros vel maximè nos Christianos, quòd profligatis semel per sinceram confessionem animarum hostibus, peccatis videlicet expulsis, reparandus sit ille Cultus, quem Deus sibi impendi imperat, dicens: *convertimini ad me in toto corde vestro.* Joël. 2. *auferite Deos alienos de medio vestri.* Nullus autem morem geret tali Præcepto, qui aliquid in corde relinquit, quod crea-